

Nakts gārnis Latvijā pēc 114 gadu pārtraukuma

Nakts gārnis
Nycticorax nycticorax
2015. gada 5. maijā
Bikstos, Dobeles nov.
Foto: I. Dinsbergs

2015. gada 5. maijs bija unikāls manā dzīvē, jo pirmo reizi savā mūžā novēroju nakts gārni *Nycticorax nycticorax*. Šis novērojums bija unikāls arī tāpēc, ka tas bija pirmais novērojums Latvijā kopš 1901. gada. Kā raksta F.E.Štolls (1904), tā gada 24. jūlijā kāds vietējais zemnieks atnesis nošautu jauno putnu un stāstījis, ka niedrājā bijuši vairāki līdzīgi putni, kā arī viens pelēks ar melnu cekulu. Šajā gadījumā bijusi ticama ligzdošana. Vēl iepriekš nakts gārnis Latvijā konstatēts arī 1862. gadā (Celmiņš 2015).

Viss notikums sākās 2015. gada 1. aprīlī, kad es devos uz karatē treniņu. Pēc neveiksmīga kūleņa pieņemšanās guvu traumu – muskuļa atrāvumu. Apmēram divas nedēļas pabiju slimnīcā, bet mājās devos ar krukliem.

Mājās man bija jāguļ gultā. Pēc kāda laika man tas, protams, apņika, tāpēc es ar krukliem aizlēcu līdz tētim, kas ārā stādīja stādus. Tad es pēkšņi izdzirdēju, ka kaut kas ielaižas ievā. Domāju, ka mazie putniņi viens otru trenkā, bet, izrādās, – tas bija kaut kas lielāks par mazajiem putniņiem.

Caur zariem varēju saskatīt tikai galvas augšpusi un mazliet knābi. Es teicu tētim, ka tas var būt tikai mazais dumpis *Ixobrychus minutus* vai nakts gārnis *Nycticorax nycticorax*, jo grāmatā esmu tos abus redzējis. Ātri aizlēcu līdz mājai, lai paņemtu grāmatu, binokli un telefonu. Man vajadzēja izdomāt, kā es to putnu nofotografēšu. No Papes atcerējos, ka man kāds stāstīja, ka var telefonu pielikt pie binokļa un fotografēt. Nu tad es tā arī darīju. Pieliku telefonu pie binokļa un fotografēju. Tad es skatījos nofotografēto un noteicu kā nakts gārni.

Pēc tam es zvanīju Oskaram Keišam un teicu, ka pašlaik skatos uz nakts gārni. Viņš man prasīja, lai aizsūtu viņam bildi, un es tā arī izdarīju. Arī Oskars atzina, ka izskatās pēc nakts gārņa.

Gārnis pārlidoja uz otru krastu un vairs nebija redzams. Pēc dažām stundām atbrauca Oskars Keišs, Ivo Dinsbergs, Jānis Gruduls un ar laivu devās pāri upei uz pretējo krastu, lai apskatītu putnu. Bet putns bija noslēpies kokā. Visi trīs, staigādami gar krastu, izbiedēja putnu, un tas pacēlās gaisā, riņķodams virs upes, pāris reizes iebļāvās un aizlidoja prom. Tajā

brīdī man šķita, ka viņi nepaspēja putnu kārtīgi aplūkot, bet tad pēkšņi gārnis atgriezās tajā pašā vietā, kur es to pirmo reizi redzēju. Tas sanāca tieši pretī viņiem, redzēju, kā Oskars liek kopā teleskopu. Kādu laiku viņi skatījās uz gārni. Kad viņi atbrauca atpakaļ, apstiprinājās, ka tas ir nakts gārnis. Mēs visi bijām priecīgi.

TOMS ENDZIŅŠ

Literatūra

Stoll F.E. 1904. Ornithologische Notizen. Korresp. Bl. Naturf.-Ver. Riga. 47: 77–107.

Celmiņš A. 2015. Nakts gārnis *Nycticorax nycticorax*. Latvijas putni: <http://www.ornitofaunistika.com/lvp/nycnyc.htm>

Summary:

Black-crowned night heron observed in Latvia after 114 years /Toms Endziņš/

This was the first observation of a black-crowned night heron *Nycticorax nycticorax* in Latvia since 1901. Of course, this was the first observation of this species for me too. As only the top of the head and beak were visible when I first saw it, I knew it could only be black-crowned night heron or little bittern. To confirm this kind of observation I had to take a picture. As I went to get my binoculars and bird guide, I realized I could take a picture with my phone through the binoculars. With the help of a bird guide and pictures, I confirmed the bird as a black-crowned night heron. At this moment I called my colleagues and they confirmed my observation of the black-crowned night heron.